

Sri VEERENDRA PATIL.—The procedure that is in vogue now is to give the work costing up to Rs. 10,000 on piece-work system and the works which are costing more than Rs. 10,000 would be let out only after inviting tenders.

Villages in Bangalore Rural District that are still without any Educational Facilities

* Q.—165. **Sri C. R. RANGE GOWDA (Magadi).**—

Will the Government be pleased to state :—

(a) the number of villages in Bangalore Rural District that are still without any educational facilities ;

(b) the number of Primary Schools in the above district that are still without proper accommodation for schools ;

(c) the number of Primary Schools that are without necessary equipment such as furniture, black-boards, maps, etc. ;

(d) the number of Village Schools without sufficient staff ;

(e) the number of Village Schools without even one trained teacher ;

(f) the steps they have taken to improve the condition of Village Schools in the above district ?

A.—**Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).**—

(a) 151.

(b) 816.

(c) Nil.

(d) Nil.

(e) 719.

(f) A loan of Rs. 25 lakhs is being obtained from Government of India to enable construction of Primary School buildings. The number of Teacher Training Institutions is being increased. School Betterment Committees have been formed.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—(ಎಫ್)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ತಾವು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕಾರ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

† **ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.**—ಇದು ಪೂರ್ಣ ನಮ್ಮ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಗಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಬೆಂಗಳೂರು ರೂರಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ನೆರವನ್ನು ಸರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಶಾಲೆಗಳ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಒಂದು ರೂಪುನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಒಂದು ಸಾವಿರದ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿದೆ. ಉಳಿದುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹಾಕಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಗ್ರಾಮಗಳು 151 ಎಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿವೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪೈಕಿ 87 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಪಾಪ್ಯುಲೇಷನ್ನು ಇದೆ. 75 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೂರರಿಂದ 300 ರವರೆಗೆ ಪಾಪ್ಯುಲೇಷನ್ನು ಇದೆ.

Sri G. V. GOWDA.—Under the free and compulsory education scheme, is it not incumbent on the Department to start schools in all villages, having more than a population of 300, and if so, why these villages are not provided with schools ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮುನ್ನೂರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಇರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ವಿಶ್ವಾಸ್ ಎ ರೇಡಿಯಸ್ ಆಫ್ ಒನ್ ಮೈಲ್ ನಲ್ಲಿ ಸ್ಕಾಟರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ.—816 ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 2,301 ಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 816ಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—May I know what is the time that the Government is going to take to post trained teachers to these 719 institutions in Bangalore rural district ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಬೆಂಗಳೂರು ರೂರಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ಟೀಚರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 4,353 ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಟ್ರೇನಿಂಗು ಆದವರು 2,181 ಮತ್ತು ಟ್ರೇನಿಂಗು ಇಲ್ಲದವರು 2,172. ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ 50 ಪರ್ಸೆಂಟು ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಆದವರಿದ್ದಾರೆ ಇನ್ನುಳಿದವರಿಗೂ ಟ್ರೇನಿಂಗ್‌ನ್ನು ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದವರು 12 ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ 50 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರುವ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗಗಳಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬರೇ ಒಬ್ಬರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇರುವಂತಹ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಸಂಖ್ಯೆ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅಂತಹ ಸ್ಕೂಲುಗಳೂ ಇವೆ.

Sri J. P. SARWESH.—I would like to know whether this sum of Rs. 25 lakhs which the Government is obtaining from the Government of India is sufficient for constructing school buildings throughout the State ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಇದು ಸಫಿಷಂಟು ಎಂದಲ್ಲ. ನಾವು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಇನ್‌ಸ್ಟಾರ್‌ಮೆಂಟಾಗಿ 25,000 ರೂಪಾಯಿ ಬಂದರೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯದೇ ಇರತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ನೀತಿ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಟ್ರೇನಿಂಗು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರಕಾರದ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗಿರುವ ಟೀಚರುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಐವತ್ತರಷ್ಟು ಜನ ಟ್ರೇನಿಂಗ್‌ನ್ನು ಪಡೆದವರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಟೀಚರುಗಳಾಗಿ ಬಹು ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಳಬರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಪಡೆದವರಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I want to know whether how many years the Government is going to post trained teachers to these 719 schools?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಯ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಶೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪಡೆದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು 10-15 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವ ಟೀಚರ್‌ಗಳನ್ನು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಅದವ ರೆಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿದರೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಶೇಕಡ 75 ರಷ್ಟು ಜನ ಟೀಚರ್‌ಗಳ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪಡೆದವರು ಆಗುತ್ತಾರೆ.

Sri M. Y. GHORPADE.—Is it not a fact that the delay in training these teachers is not because of any unwillingness on the part of teachers to get trained, but because of inadequate training facilities with the Government?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಟ್ರೈನಿಂಗಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು 10-15 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಟ್ರೈನಿಂಗಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದು ಬೇಡ; ನಮ್ಮನ್ನೂ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಅದವರಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೂಕುವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—151 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಸಾರಿ ಬಡ್ತಿಗೊಳಿಸಲು ಹೊಸದಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ದುಡ್ಡಿಗೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಇದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಯಿತು. 151 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳು ಏಕೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳೂ ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಮಾದಪ್ಪ ಗೌಡ.—(ಎಫ್)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಟ್ರೈನಿಂಗು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಸಾವಿರಾರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

Sri S. R. KANTHI.—There are two types of trainees. One is that we depute the teachers of the Department and the question of un-employment in their case does not arise, because they are already employed. In the case of outsiders who are undergoing training in the TTI, the question of employment is there. We are slowly absorbing them.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಈ ವರ್ಷ ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗನ್ನು ಕೊಡಲೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಆ ಪ್ರಕಾರ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಟ್ರೈನಿಂಗನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ, ಐದನೇ ಯೋಜನೆ ಇದೆ, ಆರನೇ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಆರನೇ ಯೋಜನೆಯೊಳಗೆ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಅದವರು ಇರಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವನಾಥ ಐಕ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಉರ್ದು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಸಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕನ್ನಡ ಟೀಚರ್‌ಗಳಾಗಿ ನೇಮಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಮರ್ಥ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆ ಅರ್ಧಮರ್ಥ ಉರ್ದು ಶಾಲೆಗಳಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಬರೀ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಾಗಿಯೇ ಇವನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಏನಾದರೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆಯೇ?

Sri S. R. KANTHI.—It is outside the scope of the question.

Sri A. P. APPANNA.—Is it a fact that even though a certain number of teachers have been selected to undergo training in certain institutions, they have not joined the training institutions and undergone training; thereby they are not working to full capacity?

Sri S. R. KANTHI.—What the Hon'ble Member says is partly correct, because we select a number of teachers and some of them drop out at the nick of the time. And the seats cannot be filled up. That has happened. But we will take care to select as many as possible so that even if a few drop out, the others will go there.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪಡೆದು ಸರಕಾರದವರು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಕಮಿಷನ್ನರಿಂದ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಂತೆ ಅವರು ಒಂದು ರೂಮಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಡಕೊಡುವು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಬ್ಬರಿಂದಲೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇತರರಿಂದಲೂ ಆಗಬೇಕು. ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—(ಸಿ) ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿರುವ ಮ್ಯಾಪ್, ಬ್ಯಾಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಹೋಗಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮ್ಯಾಪ್‌ಗಳನ್ನು, ಬ್ಯಾಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಮ್ಯಾಪ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಎಕ್ಸಿಪೆಂಟುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳು ಹಾಗೂ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳು ಹೋಗಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಹೇಳುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೆ, ಅವನ್ನು ನೋಡಲು ಆಯಾ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುವು ಎಂಬ ಕುಟುಂಬಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವರುಗಳು ಇದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಪ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತಿತರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಟೀಚರ್‌ನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಾಗಲೇ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ 200 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸಿಪೆಂಟು ಗ್ರಾಂಟು ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಟೀಚರ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ 200 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ 151 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಉತ್ತರ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಶಾಲೆಗಳೇ ಇಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಒಂದು ಮೈಲಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದೊಳಗಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 500 ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಸಿ. ಭಾಗೀರಥಮ್ಮ.—ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಪಾಸಾದ ಹುಡುಗರು ಪ್ರೈವೇಟಾಗಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ತರಹ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದವರಿಗೆ ಅವರ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸರ್ಕಾರ ನಾವೇ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಉಳಿದವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

Sri G. V. GOWDA.—Is there any proposal to start teachers' training institutions in 1964-65 ?

Sri S. R. KANTHI.—we have proposal to start 12 Training Colleges.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕತಕ್ಕ ಪರತ್ತುಗಳನ್ನು ಜನರು ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದತ್ತವಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೇಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—300 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದ ಕಡೆಗೆಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದವರೇ ಜಾಗಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕರಾರು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಲ್ಲ; ಸರಿಯಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ, ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ.ಗಳಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವಾಗ ಇವರ ವಿವಾಹವು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

Sri S. R. KANTHI.—Sir, the Hon'ble Member knows many more things. In our State there are thousands of single teachers schools. Government is evolving a method to see whether one teacher can manage. We had a Seminar also in Bangalore and certain methods are being evolved.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣನಿದ್ದಪ್ಪ.—ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು, ಉಪಕರಣ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಹುಡುಗರನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಜಾಗಾ ಕೊಡುವುದು ಊರಿನವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ.—ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೀರೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನಪ್ಪ ವಾಲ್.—ಎಷ್ಟು ಜನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಟ್ರೈನಿಂಗಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಜನ. 1-2 ಹರ್ಸೆಂಟರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವನಾಥ ಐಕಳ.—ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲಾ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ ?

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಈಗ ಕೊಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಡಿಸೈನ್‌ನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಮಾನಯ್ಯ.—300 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರಲೇಬೇಕೆಂದರೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ನೀತಿ ಯೇನಾಗುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—300 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

Establishment of Lepers' Colony at Gulbarga.

*Q.—259. Sri GANGADHAR NAMOSHI (Gulbarga). —

Will the Government be pleased to state :—

(a) whether they had approved a scheme for a Lepers' Colony at Gulbarga ;

(b) if so, whether they have taken any action to establish the Colony and if not, why ;

(c) whether it is not a fact that the lepers have settled down in the heart of Gulbarga City ;

(d) whether there was any public representation for isolating them, and if so, the action taken thereon ;

(e) whether they are aware that these lepers are dealing with the business of selling edibles and vegetables to the public ?